

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑταλικοῦ καὶ ὑπόσημι δόσεις τοῦ κ. Χαρίλ. Ἀντωνιάτου. Οὐδὲς ἔχει δικαίωμα ἀναδημοσιεύσεως τῆς καὶ ἐκδόσεως ἐκτὸς τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Οἱ προτάσεις μου αὐτές, μ' ἐπιστολές, πού ἔστειλα στὸν ἐπίσκοπο (1), ἔμειναν δίχως ἀπάντησι, κ' ὕστερ' ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες μ' ἀφώρισαν πανηγυρικά, μετὰ μεγάλου χαίμανοθύμβου, γιὰτι ὅλες οἱ καρπῆνες τῆς χώρας ἐσημίαναν κερκιά ἀπὸ τῆς ἐξῆς τὸν πρῶτ' ἕως τὸν δευτέρ' ἡμερῶν. Μοὶ πρότειναν, μόνον, σ' αὐτὸ τὸν ἀφορεσμὸ, πού ἀμέσως εἶχε δημοσιεύθῃ, «νά κἀφο ὅλα τ' ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου μου, γιὰ πιτῶχο τῆ συγχώρεσι».

Ἡ ἀποκρίσει τῶν δῆθεν βλασφημιῶν μου πολὺ λίγο τοὺς ἐνδιάφερε· δὲν τοὺς ἐγνώριζε οὐτε καὶ γιὰ τὴν χριστιανικὴ μετάνοια, στὴν περίπτωσι, πού μοῦροῦσε νὰ υπάραξι καὶ βλασφημίες! Φαινότουσαν λοιπὸν καθαρά πως ἀπόβλεπαν μόνον στὸ νὰ σταματήσου τὴ διαφήμισι τῶν αἰσχροτήτων τους.

Ἡ γυναίκα μου, ἐξωγοισμένη γιὰ τὸ ἀντάλλαγμα, πού μοὺ πρότειναν, ἔτροξε σὲ μένα ἀγαναχτισμένη :

« Ἄν ἦσαν ἀρκετὰ χυδαῖος, μοὺ εἶπε, γιὰ νὰ παραδεχθῆς τὴ θεωροκία αὐτῶν τῶν ἀθλίων, θὰ σὲ θεωροῦσα ἀληθινὰ ἀφορεσμένη καὶ δὲ θὰ ἦμιον πεῖα γυναίκα σου. Κρατήσου σταθερὸς στὴ δυστυχία μας καὶ θὰ προσπαθῆσω νὰ σοὺ καταστήσω τὸ πτόρηι λιγώτερο πικρὸ (2). »

Σὲ παρόμοιες περιστάσεις ἡ γυναίκα, σὰν ἔχει ψυχὴ εὐγενεῖα καὶ σταθερὰ, εἶνε μὴ δύναμι, ἕνας κόσμος. Ἡ δὲ ψυχὴ εὐγενεῖα, ὑψηλόφρονη καὶ ἀγαναχτισμένη ἐναντία στοὺς διεφθαρμένους διωγτῆς μας, καθόρισε νὰ μοὺ ἐμπνεύσῃ θάρρος. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ, πού ἔβλεπα στὴ γυναίκα μου δύναμι ψυχῆς ὅμοια μετ' τῆ δικῆ μου, ἐγνώρισα ὅμως ἀπὸ πολὺ χρόνον τὰ ἀσθηματὰ τῆς ἰδία μετ' τὰ δικὰ μου. Μαζὶ ἐτοιμάσαμε τὰ Μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς. Συνετώτερον ἀπὸ μένα, εἶχε πάντα ἀντισταθῆς στὴν ἐγδοσὴ τους, γιὰτι ἤθελε ν' ἀποφυγῇ συνέπειες, πού τῆς ἐπρόβλεπε. Αὐτῆς ὅμως οἱ συνέπειες, μὰ φορὰ πού συνέβησαν, τὴν ἔκαμαν προστάτρια τοῦ βιβλίου μου, μετ' τὴ δὴλωσι πως θὰ τὸ ὑπεράσκιζε καὶ ἐναντίου μου ἀκόμα, ἂν ἦταν χρεῖα.

Γιὰ νὰ μὴ μακρύνω πέρ' ἀπὸ τὸ μέτρο ἐτούτην τὴ διήγησι, δὲ θ' ἀναφέρω τῆς βαναυσότητες, πού ἔκαμαν τόσο οἱ παλάδες, ὅσο καὶ οἱ ὀδοδοκοὶ καὶ δορυφόροι τους (3), στὸ διάστημα μερικῶν ἡμερῶν, πρὶν νὰ φύγω ἀπὸ τὸ νησί. « Ὅποιος θὰ ἤθελε νάχη μίαν ἰδέα ἀπ' αὐτὰ, θὰ μποροῦσε νὰ ἰδῇ τὴν Ἀποκρίσει μου στὸν Ἀφορεσμὸ, τυπωμένη στὸ Ἀργιστόλι τὰ 1868.

Συκοφαντημένους τότες ἀπὸ τοὺς παλάδες, πού τοὺς εἶχε ἐξαγοῦσει ἡ διαφήμισι τῶν πανουργιῶν τους καὶ καταδιωγμένους ἀπὸ τὸν ἡλίθιο λαὸ, στὸν ὁποῖο εἶχα τὴν πρόθεσι νὰ φανῶ ὠφέλιμος, βόηθα καταφύγιον στὴ Ζάκυνθο τῆς 16 Μαρτίου 1866. Ἦν' ὑπόδεχτη, καὶ στὸ λιμάνι μετ' τῆς χυδαϊότερας βρωσιῆς καὶ, πηγαίνοντας νὰ κλεισθῆ σὲ κάποιον σπιτι, ἀκουσα στὸ διάβα, πως μ' ἀφώριζαν στῆς ἐκκλησιῆς (4).

Οἱ προσβολές, πού ὑπόφερα στὴ δημοσιεύσι τῶν Μυστηρίων μου, ἦταν βεβαίωτα ἀπὸ τῆς πειὸ ἡλίθιες, τῆς πειὸ σπαραχτικῆς. Ὅταν ὅμως οἱ πρῶτοι τῆς κοινοῖας, ἐνωμένοι μετ' τὴν Κυβέρνησι καὶ τὸν Κληρὸ, ἐρεθίζουσαν τὸν ὄχλον ἐναντία σ' ἕναν ἄνθρωπον, πού δὲ μοῦροῦσε νόμιμα νὰ τὸν γιγίζου, δὲν πρέπει ν' ἀναγνωρισῶμε μετ' τὸ μέρος του τὴν ἀλήθεια, τὸ δίκιο καὶ ἀκολούθως μίαν ἡθικὴν ὑπεροχὴν ἀπάνου του :

« Ἐμεινα στὴ Ζάκυνθο 15 μέρες ἀδιώκοια κλεισμένος στὸ σπιτι τοῦ ἑαδελφου μου Κου Α. Γαῖτα. Μ' ἀπόφευγαν ὅλοι, καὶ οἱ ἄλλοι ἀκόμα συγγενεῖς μου, μ' ἀπέλοισε ὁ ὄχλος καὶ μόνον μερικῆς κυριῆς μοὺ φερνόντανε φιλοφρονα. Στὴ Ζάκυνθο οἱ κυριῆς καὶ γενικά οἱ γυναίκες εἶνε στὸ πνεῦμα καὶ στὴν καρδιά ἀνώτερες ἀπὸ τοὺς ἄνδρες.

Τῆς 20 τοῦ Μαρτίου (αὐτὸ εἶνε ἀπόσπασμα τοῦ ἡμερολογίου μου τῆς τότε ἐποχῆς), ἐμίλησα μετ' τὸν Ἀρχιδιάκον τοῦ Δεσποτίου. Τοῦ δὴλωσα τὴν κατάλληλὴ μου γιὰ τὴ διαγοχὴ τοῦ Ἐπισκόπου του πρὸς ἐμε, ἀφοῦ τὸ βιβλίον μου, τοῦ εἶπα, δὲν ἀπόβλεπε παρὰ τῆς κατάρχεσης τοῦ Κληροῦ τῆς Κεφαλονιάς. Μοὺ ἀποκρίθηκε πως ἐχλεύαζα γενικά τὴν Ὀρθόδοξὴν Θεολογίαν. Ἀπόφευγε ὅμως ν' ἀποκριθῆ στὴν ἐρώτησι μου. Τοῦ ἐπανάλαβα ὅλα τὰ θέματα τῆς κατηγορίας, πού εἶχαν παρουσιασῆ ἐναντίου μου στὸν ἀφορεσμὸ τῆς Κεφαλονιάς· τοῦ τὰ ἀνάλασα ἐνα-ἐνα καὶ συμφωνοῦσε πάντα μαζὶ μου, ὅταν ὅμως παρατηροῦσα ἐξακολουθιῖν πὺς συμφωνοῦσε μαζὶ μου, ἔκαμε μίαν ἀστοχὴ διακοπή : « Κατηγορεῖτε τοὺς παλάδες, μοὺ εἶλεγε, πως πούλοῦνε τὸ λάδι τῶν καντηλιῶν καὶ τοῦ ἀποδοθῖον θεραπευτικὴν δύναμι. » (Ἀκολουθεῖ)

Σημ. Μετ. 1). — Ἐπίσκοπος ἦτον τότες ὁ Σπυρίδων Κοντομάχος. Σ' αὐτὸν ἔστειλα τότες ἐπιστολὴς ὁ Ἀσκαρτοῦ καὶ τὸν προκαλοῦσε νὰ τοῦ δειχῇ πού βόρζει τὴ θεμεκσία. Δὲν ἔλαβε ὅμως ἀπάντησι. 2) Ὑπεροχὴ πραγματικὰ γυναικία σάθνης ἀληθινῆς παρηγοιῆς σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ διαβολοῦ κατὰ τὸν ἄνθρωπον. 3) Ὁ Δεσποτῆς καὶ οἱ παλάδες ἔκαμαν ἐπιδεικτικὰ τὸν ἀφορεσμὸ. Ἐκείνησαν ἐπιτήρησι τὸν δημοκρετικὸν φανατισμὸν τὸν ὄχλου καὶ ὁ Ἀσκαρτοῦ, ἔχτος ἀπὸ τῆς βρωσιῆς καὶ τοὺς ἐξουτελισμοῦ, κινδύνους καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ του. Κατὰ τὸ βιβλίον ἐγραψαν καὶ ἡ Θεοδ. Καρούσης (Ἐφημ. Εἰδήσεων, Κέρκυρα 1856) καὶ Π. Χαϊτέρης (Πατριάρχης τοῦ 1902) 4) Καὶ στὴ Ζάκυνθο ὁ Δεσποτῆς Νικόλαος Κοκκίνης ἔκαμε ἀφορεσμὸν ὁ δὲ ὄχλος συνόδωνε τὸ Ἀσκαρτοῦ μετ' βρωσιῆς χυδαῖας καὶ φτυσιῆς ἀπὸ τὴν παραλία μέχρι στὸ σπιτι, πού κερφόθηκε, γιὰτι καὶ ἡ ζωὴ του ἀπειλήθηκε!

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΟΥ ΕΠΑΜ. ΔΕΛΗΓΩΡΓΗ VÉSANIES

« Ah ! je suis damné, suis damné, damné pour l'éternité !... »

(Ὁ Ἐπαμ. Δεληγώργης, ἔβλεπε ἐκ τῆς ὁμωνύμου ἱστορικῆς οἰκογενεῆς υψοτατοῦ ἀκόμη μετέβη στὸ Παρίσι καὶ ἔγραψε ὑπέροχα Γαλλικὰ ποιήματα, προκάλεσε τὴν προσοχὴν τῆς παρομοιωτικῆς. Δυστυχῶς ὅμως ὁ θάνατος τοῦ ἀφῆρασαν εἰς ἠλικίαν εἰσοσκότου ἔτιον.)

Ἄχ εἶμαι κολασμένος ἐξ τῶν αἰῶνα Ὡ! εἶμαι ἀμαρτωλός, ἀμαρτωλός!... Τὴν καρδιά μου ἄρησε τὴν νὰ πῶσι ἀπὸ τ' ἄσπρα σου χεῖρα, τὰ ὅλα φῶς.

Πὺς ἦτανε τὸ Τέρας πού ἦρθε ἀπόψε, γιὰ πῆς μου τὸ εἶδες, τὸ θυμάσαι, πὺς αὐτὸ καὶ ἡ συνοδεία του τῶν τεράτων τὴν ὥρα πού εἶχα πῶσι νὰ πεθάνω εἰς τὸ κορμὶ μου τὸ ὄραστο ἐπάνω τὰ κορφετὰ ἐβῆθουσαν διχτυλὰ τῶν καὶ εἶχαν παραφῆ με, ἀίματωσ, ἀκάρει; Ἀλήθεια αὐτὴ τὴ νύχτα εἶχαν ἄνταρες τ' ἄρια πύρα τῶν βαλπουγῶν Σαββάτων...

Νόητα στὸ πόδι, στὰ φτερά, στὸ χεῖρ, φλόγα ἢ πνοή, τ' ἀγγεμὰ του μαχαίρι. Ἐτοί μοὺ πῆρε τὴν γυγιὸ τὸ Τέρας νὰ τὴν φέρῃ εἰς τῆς μελανωτέρας ἀβύσσου τοὺς βυθούς... Ὡμένα! Ὡμένα! Ἡ γυγιὸν μου κινεῖται σ' ἀνεμίαν κροββατῖα καὶ σὶα φλόγα νεκτόνια καὶ ὅλο θορηγῆ—καὶ πάει σὶα κινεθόδια... Στῶν ματιῶν μου τὰ βῆθ'—ἂν τὰ κινεθῆς—νὰ περῶσιν θὰ εἶδεις—καὶ θὰ τοιμάξῃς σπείματα, πού κανεῖς δὲν εἶδε ἀκόμη! Φευδα δὲν εἶνε αὐτὰ ποῖχῶ στὴν κομῆ;

Τὴν καρδιά μου τὴν τοιδοστυχιμένη τὸ φοιτικὸν σου χεῖρ πως κρατεῖ; Ρεῖς τὴν κάτο καὶ εἶνε κολασμένη χροῖς ἐλπίδα πῆλον νὰ ἐξισταθῇ Ὡ νύχτα! Ὡ νύχτα πῶν τὴν πόσων... Ἄχ! εἶμαι κολασμένος ἐξ αἰῶνας αἰῶνων!

Ἐπαμ. Δεληγώργης

ΣΟΝΕΤΤΟ

Τῆς Ἐλισσάβετ Μπρέουινγκ

Ἄν ἔχο ἂν τὰ μαλλιά μου σὲ κανεῖα ὠσό—μ' αὐτὰ, πὺς τὴν ὥρα δαχτυλίδια Πῆξω στὰ δάχτυλα, ὁ καλῆ, σὲ σῆνα ἰσχυροῦ, πάγ' τα, λῶ.—Τ' ἄδῶα παιγνίδια Τῆς νύχτης πέρασαν, καὶ οὐτε εἶνε τὰ ἴδια Μαλλιά, σὲ παιδοπλάς ὤμιος χυμένα, Κι' οὐτ' ἔχον ὄσῶα καὶ μωτιῆς σολιθία Τὴν ὥρα τὸ ἀνεπτό μέτωπο ἀρημένα Κρούου τὴν δακονοστυχιμένην μου ὄμν.—Τὸ πιστεῖα πως πῶσιθ θὰ τὸ κόνη Χάρος ψαλιδι. Μὰ ἦρθε τὰ Σητήσι Τὸ δίκιο τῆς ἡ ἀράτη.—Πάγ' τα! Ἀκόμα Θαῖνῆς ἐκεῖ τὸ φιλ, πὺς τὸ σόμα Τῆς μάνης μου ἄφρα, πὺς ἔσπυνησι.

Μετάφρ. Γ. Δροσίνη

ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ

Ματίκια γλυκὰ καὶ σπουρά μου μαλλιά Πὺς εἶχατε τὴν μαγεία γιὰ μένα, Πὺς εἶχα ἀμέτοχη πόφι φιλιὰ, Φιλιά στὸ οσοκάδι τῆς νύχτας κλειμένα, Ματίκια γλυκὰ καὶ μαλλιά μου ξανθὰ, Πὺς τὴν ὥρα σὶα σὰς τῆς νύχτης μεθ' ἡ Ματίκια γλυκὰ καὶ σπουρά μου μαλλιά, Πὺς τὴν ὥρα σὰς ἔχει ἡ μοῖσα οἰγμένα; Πὺς ἔξορε ποῖα κελίη μεθὸν σὲ φιλιὰ, Πὺς τὴν ὥρα σὰς βλέπουσαν ματίκια κλαμμένα! Ἄχ, ὅποιος καὶ ἂν εἶνε, ἀγάπῃ γλυκιά μου Ποῖς δὲν θὰ ἔχον ποτὶ τὴν φοιτία μου.

Ματίκια γλυκὰ καὶ σπουρά μου μαλλιά, Ποῖς δὲν θαῖοιθε στὸν κόσμον κανεῖα, Νὰ ἔχη τραγοῦσι, χαλμοῦς καὶ φιλιὰ Μονίχα γιὰ σὰς τὰ φτωγὰ φυλαγμένα; Στὸν κόσμον τὴν μανθῆ αὐτῆς ἔθρημα. Ὑπῆρθε, γιὰ σὰς μονίχα μὴ καρδιά. Νὰ τοῖματα γίνετα καὶ αὐτὴ τοῖμασιμένη Σὰν βάρκα πὺς θάλασσα κινεῖται κλαμμένη.

Μετάφρ. Θεοδ. Βελλινιῆς